

Dziecko jako świadek przemocy

Funkcjonuje przekonanie, że dziecko doznaje przemocy jedynie wtedy, kiedy jest bezpośrednio ofiarą. Zdarza się, że takiego zdania są także matki – ofiary przemocy, które twierdzą, że ojciec nie krzywdzi dziecka i podkreślają, że dziecko widzi lub słyszy, jak ojciec traktuje matkę, ale samo nie jest bite. Bywa, że niektóre kobiety znacznie bardziej koncentrują się na własnej relacji z partnerem niż na bezpieczeństwie dziecka. W poczuciu własnej krzywdy nie mają świadomości, że dziecko staje się ofiarą przemocy nawet wtedy, gdy jest „jedynie” świadkiem przemocy.

Tymczasem dziecko cierpi także wtedy, gdy jest świadkiem przemocy. Szczególnie traumatycznym urazem psychicznym dla dziecka jest bycie świadkiem przemocy wobec matki. Nawet, kiedy jest zamknięte w łazience czy w swoim pokoju i nie widzi, jak ojciec ją bije, to słyszy krzyk, wyzwiska, odgłosy uderzeń czy niszczenia sprzętów domowych. Odczuwa lęk i obawy o to, co się stanie z krzywdzoną matką, rodzeństwem i z nim samym, ale nie mają tyle siły i odwagi, aby zareagować i zatrzymać brutalne zachowania ojca, czuje się bezradne i winne. Często potem dziecko wielokrotnie rozpamiętuje sytuację przemocy, obciążając siebie odpowiedzialnością za to, że nic nie zrobiło, aby powstrzymać agresję rodzica. Zdaje sobie pytania: Dlaczego go nie powstrzymałem?, Dlaczego znowu okazałem się tchórzem?

Dziecko – świadek przemocy przeżywa wewnętrzny konflikt, jest emocjonalnie rozdarte: współczuje krzywdzonemu rodzicowi, a wobec rodzica agresywnego czuje złość i gniew. Istnieje niebezpieczeństwo, że niewyrażany przez dłuższy czas gniew zamienia się w nienawiść, która może mieć dramatyczne skutki dla dziecka i dla całej rodziny. Niektóre dzieci marzą o tym, aby posiadać taką siłę, która pozwoli im zemścić się na sprawcy przemocy. Czasem, w obronie matki i rodzeństwa, podejmują dramatyczne próby ochrony rodziny przed sprawcą, które kończą się dla nich samych tragicznie: dla obrony najbliższych decydują się na poważne akty przemocy fizycznej wobec sprawcy.

Czasem, wśród dominujących uczuć, pojawić się może u dziecka złość na rodzica doznającego przemocy – za jego bezradność, poddawanie się sprawcy i za to, że nie jest w stanie obronić siebie i dzieci. Dziecko może wyrażać swoje emocje, atakując krzywdzonego rodzica (najczęściej matkę) słownie, a czasem nawet fizycznie. Może się także zdarzyć, że dziecko obwinia ofiarę przemocy o „prowokowanie” sprawcy. Wobec jednego rodzica dziecko może więc przeżywać ambiwalentne emocje: miłość i nienawiść, przywiązanie i niechęć czy odrzucenie. Świat dziecka – rodzina – staje się miejscem, w którym dominują: przerażenie, brak zaufania, niepokój, nadmierna czujność, bezradność. Na drugim biegunie uczuć mogą pojawiać się: złość, wściekłość, pogarda dla ofiary i podziw dla sprawcy. Czasami dziecko będące świadkiem przemocy pomiędzy rodzicami identyfikuje się ze sprawcą przemocy. Intuicyjnie wyczuwa, że więcej może zyskać (np. względne bezpieczeństwo) opowiadając się po stronie osoby stosującej przemoc. Zdarza się również, że sprawca przemocy zmusza dziecko do określonych, agresywnych zachowań wobec drugiego rodzica i rodzeństwa.

Przemoc w rodzinie - jakie są formy wsparcia?

Osoby doznające przemocy w rodzinie mają do dyspozycji m.in. szereg rozwiązań doraźnych. Wyróżnia się trzy formy działań:

- Interwencja, czyli działanie ad hoc podejmowane w wyniku nagłej potrzeby. Będzie to najczęściej interwencja policji lub odpowiednich służb czy instytucji.
- Wsparcie, to również środek o charakterze pomocowym w trudnych sytuacjach. Najpopularniejszą formą jest wsparcie emocjonalne, którego celem jest budowanie poczucia bezpieczeństwa, akceptacji, zrozumienia oraz pewności, że nie jest się samotnym i bezradnym. Bardzo często wsparcia udzielają osoby pracujące w tzw. pierwszym kontakcie z członkami rodzin uwikłanymi w przemocową sytuację. Można również skorzystać ze wsparcia grupowego.
- Terapia, to „zaplanowany, zwykle długofalowy proces pracy, oferowany osobom, które mają zagwarantowane względne bezpieczeństwo, jednak nie są w stanie poradzić sobie z konsekwencjami doświadczania przemocy”.

Zachęcamy do kontaktu z naszą placówką celem podjęcia działań pomocowych. **Umów się na wizytę pod numerem tel. 297604536.**